

	A	B	C	D	E
1	dátum	Tomka Emil naplója	FMTÉ IV. 1970.	Veress D Csaba	polgári áldozatok száma
2	december 5 előtt			"1944 november 10-én az adonyi, százhalmobattai iváncsai jegyzők jelentették, hogy a magyar tisztek nem gondoskodnak a légénység ellátásáról. Érden és cecén az elhagyott zsidó vagyont fosztogatták a magyar katonák. Dunapentelén és Gárdonyban-míg a lakosság a Margit - vonal erődítési munkáin dolgozott- a magyar katonák, a műszaki alakulatokat és a munkavezető tőrseket is beleértve semmittevással, evés-ivással töltötték az idejüket." 15. Folyik a 18-20 évesek kiképzése-mintegy 73 ezer emberé. 1944.november 24-én a 3. magyar hadsereg parancsnoksága mellé kirendelt hadműveleti kormánybiztos Sellyei ezredes, Veszprém, Tolna és fejér megyét hadműveleti területté nyilvánította. A nyilas kormány a Gyepü II. körzetbe (Farkasgyepü környéke) települt át.	
3	december 5.		5 vonat érkezett meg a 8. német páncélos hadosztály 28. páncélgránátos ezr részeivel és más részekkel.Ezeket Magyaralmás-Zámoly-Lovasberény-Vereb-Pázmánd-Velence-Velencei tó É partja közötti területen gyülekeztette. További 15 vonat úton volt.	Hajnalban a szovjet 31. gárda lövészhadtest a Sárvíz-Duna közötti 40 km-s szakaszon szétzúzta a német LXXII. Hadtest védelmét.A (Duna mentén Dunapentele térségében harcoló magyar csapatok) demoralizálódtak, a német LXXII. Hadtest parancsnoksága nagy részüket kivonta az arconalból. A 42. gyalogezred részeti barackára, a Solt ezred maradékait Kápolnásnyékre szállították a Margit vonal állásaiba (...ahol az emlékirata alapján Tomka alezredes lett a felettesük-FÁ) A szovjet 46. hadsereg által fenyegetett Margit vonal Velencei tó-Érd közötti bal szárnyának ideiglenes biztosítására elegendőnek tartották a német 271. gránátoshadosztály 977, 978. ezredeit, a magyar 2. huszárezredet (illetve az átcsoportosított 42. és "Solt" gyalogezredeket, a 8. SS rendőrezredet és a még felvonulás alatt álló 8. páncélosadosztályt.	

	A	B	C	D	E
1	dátum	Tomka Emil naplója	FMTÉ IV. 1970.	Veress D Csaba	polgári áldozatok száma
4	december 6.		Az Állás... ebben az időben még csak gyengén kiépített, nem kész, részben víz alatt álló tábori állást jelentett... Hiányoztak az állást megszálló erők is. Az 1. és 23. német páncélosadosztály a Balaton felől közeledett az álláshoz, melyet Szfvártól déli irányban csak a 153. német tábori kiképző hadosztály szállt meg, mint biztosító erő. A hadosztály kiképzése még nem volt befejezve... A Duna Ny partján megnövekedett hídfőből a szovjet 46. hadsereg csapatai támadnak. Egyik Ercsítői délre indított támadásuk a német-magyar csapatokon áttörve Kápolnásnyék délkeleti részéig jutott. Más alakulatok Baracskát támadják. Az arcvonal ekkor: Kápolnásnyék déli széle-magaslat Kápolnásnyéktől 3 km-re kelet-délkeletre (szerintem a 139-es-FÁ) Baracska déli széle-Martonvásártól 1,5 km-re délkeletre-útelágazás Százhalombattától délnyugatra-aztán a Duna nyugati partja Nagytéténynél.		

	A	B	C	D	E
1	dátum	Tomka Emil naplója	FMTÉ IV. 1970.	Veress D Csaba	polgári áldozatok száma
5	december 7.			visszavonul a Margit-vonal Érd-Baracska szakaszára. A Kesseő csoport 979.gránátos és a 8. SS rendőrezredek, a magyar 42. gyalogezred egy zászlóalja, a 15. kerékpáros zászlóalj, a "Horváth" vegyes páncéloscsoport, a 2. huszárezred, az 1. lovas, a III. gépvontatású és a 88. tábori tűzérosztályok ugyancsak visszavonultak a Margit - vonal Baracska-Kisvelence közötti fővédőövébe. A szovjet 37. gárdalövészhadtest üldözte a visszavonulókat. A 108. gárda-lövészadosztály 311. és 305. ezredei december 7-én, hajnalban benyomultak Ráckeresztúrra, az 59. gárda - lövészadosztály 176. ezrede pedig Baracskánál és Pettendnél betört a Margit-vonal peremvonalába. A német-magyar erők sikeres ellentámadást hajtanak végre.A Kesseő-csoport 3. huszárezrede, az 51. gyalogezrednek alárendelt 39. őrezred és a csendőrzászlóaljak maradékai, az 1. önálló, a 37.és 84.tábori, valamint a 102,105, a 20.magyar és a 803. német légvédelmi tűzérosztályok a december 7-re virradó éjszaka Seregélyesen és Dinnyésen át Pákozd-Kisvelence körzetébe vonultak vissza. A visszavonulást Seregélyesnél és Abánál a 101 és 103. sz. páncélvonatok biztosították. Estére komolyabb német erők szállták meg a tótól DNY-ra fekvő fővédőöv-részeket. Ezen a szakaszon jelentős volt az anyagi veszteség. Ezen a szakaszon a	
6	december 8.	Erős szovjet légitevékenység.Erős harci zaj Székesfehérvárról D-K-re és Kápolnásnyéktől keletre. A (velencei) vasút és műút vonalát bombázták. Harcerők magyar oldalon: 2. és 3. huszárezred. A II. osztály Géczy Béla alezeredes vezetésével.	A Fejér megyei harcoknak három súlypontja van: 1) a megye délnyugati határán 2) Székesfehérvártól és a Velencei tótól délre 3) Martonvásár és Baracska térségében. A Velencei tótól keletre a 46. gárdahadsereg Kápolnásnyéket és Martonvásárt támadja. Délután a német 8. páncélosadosztály ellenlökést intéz. A hadosztálynak 7-én 39, 8-án 50 vonata volt a megyében. A hadosztály 8-án támad Martonvásár-Baracska térségében. Ez Ráckeresztúrnál megakad.	A harcok fő csapása a Balaton, Balatonfőlkajár térsége. Másutt a szovjetek ideiglenes védelemre rendezkedtek be.	

	A	B	C	D	E
1	dátum	Tomka Emil naplója	FMTÉ IV. 1970.	Veress D Csaba	polgári áldozatok száma
7	december 9.	Éjjel élénk tűzérési tűz. Németh Lajos alezerekes ezredparancsnok intézkedett a főellenállási vonal elfoglalására. Kisegészítő haderő érkezett: Bene Tibor utász főhadnagy vezette 302. utász-század, Martsa Sándor hadnagy vezette 7. rohamtűzér osztály osztaga. Kápolnásnyék nyugati térségébe német légvédelmi gépágyús üteg települt.	A III. Ukrán Front folytatja az előrenyomulást Szfvártól D-Ny-ra. Több helyen betör a Margit vonalba. Baracskától D-K-re zászlóaljnyi szovjet erő tör be a német vonalba. Sikertelen német ellentámadás.		
8	december 10.	Szovjet gyülekezés György majornál, Gróf majornál, Hajdu pusztánál. Szovjetek hajdu tanyánál. Délután Gárdony felől szovjet előrenyomulás. 20.00: A 150 magassági pontnál szovjet gyülekezés. A gyülekezőket aknavetőkkel tüzelik a magyarok. Erősödött a szovjet tűzérési tűz Kisvelence D-Ny-i részére. 21.40: Az 1. század és a II. osztály csatlakozási pontján Gárdony felől szovjet támadás.	Viszonylagos nyugalom. A szovjet fél felzárkóztatja gyors alakulatait. A Velencei tó és a Duna között a szovjet csapatok védelemben vannak. Ezen a napon érkezik Hitler irányelve a Dél Hadseregcsoporthoz és az új vonatok új harckocsikkal.	szakaszán csak Kisvelence körzetében zajlottak korlátozott erejű támadások. Dec. 10-én a Kisvelencét védő magyar 2. huszárezred rohamosztaga és a "Horváth" vegyes páncéloscsoport 2 db 40 m Turán harckocsija Gárdonyon át Dinnyés felé igyekezett előretörni, de a szovjet 31. gárda lövészhadtest erői ezt Csírimajor vonalában megghiúsították. A 37. gárdalövészhadtest 108. gárdalövészadosztálya egyik ezrede a hátráló magyar osztagot üldözve elfoglalta Kisvelencét. A 2. magyar huszárezrednek csak 13-ára sikerült Kisvelencét visszafoglalni. A LXX hadtest védelmi felépítése december 9-19 között: a) Pákozdi-Pettendpuszta között: 1. huszárhadosztály (2.3. huszárezredek, a 15. kerékpáros zászlóalj-összesen 6 zászlóalj, egy levente rohamszázad, a 7. rohamtűzérosztály egy ütege, a "Horváth" vegyes páncéloscsoport 2 db Turán harckocsival, az 1. lovas és a III. gépvontatású tűzérosztály összesen 6 ütege, az 55. tűzérosztály részei. b) A "Kesseő" harccsoport (Pettendpuszta-Baracska Ny közötti része között): A "Solt" és a 42. gyalogezegek 2 zászlóalja, a német 979. gránátosrezred egy, a 8. SS rendőrezred 2 zászlóalja, a német 271. tűzerezred 2 könnyű, a magyar 1. lovas tűzérosztály egy könnyű, a 88. tábori tűzérosztály egy	

	A	B	C	D	E
1	dátum	Tomka Emil naplója	FMTÉ IV. 1970.	Veress D Csaba	polgári áldozatok száma
9	december 11.	Hajnal: A Gróf tanyától nyugatra a 150. mgp-ra (A Gurjal közepe) nagy tömegű szovjet erő. 7.00: magyar ellentámadás: 1. lépcső:3.század (Tereánszky fhdgy) és Martsa hdgy 6. rohamlövege.2. lépcső: Széchenyi fhdgy és az 1. század. Ütközési pont Kisvelence széle. Martsa hdgy ezután rátámadt a Gróf tanya előtt tartózkodó szovjet zászlóaljra és azt szétverték. délelőtt: Gárdony felől nagyszabású szovjet ellencsapás a II. osztály ellen. A II. osztály a vasútig hátrált, magyar csapatok visszavonása az Állás előterébe. 15.15: magyar német tűzérési előkészítés után rohamlövegek támogatásával magyar ellentámadás. (kifulladt) A Szent György tanyán 20 (szovjet) páncélos gyülekezett, új szovjet gyülekezés a 150 mgp-nál, amit a magyarok aknavetővel támadtak.	Folyik a német harckocsik lerakodása Veszprémtől Bicskéig.		1
10	december 12.	7.00: 15 p. tűzérési tűz után magyar ellentámadás. Jobbszárny: Pongrácz alez. 3/II. huszárosztály, illetve Rohonczy Imre szds "Remete" százada. Utána a IV. huszárezred adott osztálya Tomka Emil vezetésével, valamint 2 150 mm-s tarackkal felszerelt rohamlöveg+a magyar harckocsik. Jelentős áldozatok árán elérték a felvételi állásokat. Tisztázatlan időpontban szovjet ellentámadás, ami a magyarokat visszavetette a főellenállási vonalhoz. A szovjetek Kápolnásnyéket lövik. Magyar oldalon rendezik a megfutókat és a fő védvonal Meszleny kastély és Knyék közötti részén összpontosítják. A vasút-műút részt visszafoglalják, a Meszleny majort viszont elvesztik. Rés a fő védvonalon. E miatt a veszély miatt Tomka harcálláspontját a régi postára (ma: Finom Étkek Háza) viszi hátrébb.	Vörös Hadsereg Irányelv a II-III. Ukrán Frontnak: ...A III. Ukrán Front Velencei tó felől Bicske felé délről érje el Esztergomot és nyugatról támogassa Budapest ostromát... Tolbuhin azt a döntést hozta, hogy a Margit Állást A Velencei tótól keletre és nyugatra áttöri.	Dec. 12-re kirakodott a 6/I. harckocsiosztály (Zámoly) és a 130/I. harckocsiosztály (Bicske) kb 120 harckocsit. Az a német hadvezetési döntés született, hogy a Bp-től északra fejlődő II. Ukrán Front támadás a veszélyesebb. Mind Lengyelországból, mind -később- a Velencei tótól oda csoportosított át erőket. A szovjet legfelsőbb Parancsnokság kiadta a 220 280. sz direktíváját, melyben utasította a II és III. Ukrán frontot Budapest bekerítésére. Megindul ennek előkészítése.	

	A	B	C	D	E
1	dátum	Tomka Emil naplója	FMTÉ IV. 1970.	Veress D Csaba	polgári áldozatok száma
11	december 13.	Reggel: nagyobb szovjet tömeg a 139-es mgp-nál (nagyjából a mai Vízmű utca vonala). Magyar aknavetőtűzzel és a német légvédelmi ágyúval lövik. Szovjet ágyútűz a kápolnásnyéki ref. Templom irányába. Négy szovjet páncélkocsi éri el Kisvelencét Pustaszabolcs irányából és lövi a magyar állásokat.	A német hadvezetés felkészül egy jelentős küszöbönálló szovjet csapásra.		
12	december 14.	7.00: A 3/3-as magyar páncélos karhatalmi páncélos szd támadása 4 db 150 mm-s löveggel. Vezeti Szentirmay...9.30: megérkezik egy német páncélgránátos zászlóalj erősítésnek és az előző nap elvesztett Meszleny majorra támad-sikertelenül. 12.00: Erősítésül érkezik a 15/1, 15/2. kerékpáros század. Az állomány kifáradt a magyar oldalon.	Dec 14-ig jelentős német páncélos erők érkeznek a térségbe. A II. Ukrán Front áttör az Ipoly folyón. Német haderő-átcsoportosítás a Velencei tótól. A Velencei tó-Duna szakasz védelme meggyengül. További német erőket vonnak el ezúttal Székesfehérvár térségéből is. (Az OKH azt remélte, az ipolysági helyzet "stabilizálása" után az egységeket visszaküldheti a Dunántúlra.		2
13	december 15.	Állandó zavarótűz szovjet részről.			1
14	december 16.	Hajnalban a szovjet tűzéréség kilőtte a knyéki postát-a magyar harcálláspontot. 11.00. Magyar támadás a Meszleny major ellen a német légvédelmi ágyú támogatása mellett. Magyar erők a meszleny kúriából és a 124-es mgp-ból. Ez utóbbi erő elfoglalta a harckocsiárkot és K irányból tört a majorra. Jelentős áldozatok árán visszafoglalták a majort.			
15	december 17.	Éjjeli szovjet zavaró támadások. A 15/1-2 kerékpáros század átvezénylése a II. osztálynak. Erős szovjet tűzérési tűz.			
16	december 18.	11.00 heves szovjet pergőtűz és behatolás a német kápolnásnyék K-i állásokba. Ellentámadás a 124. mgp (kb a Vörösmarty Múzeum) környéki magyar erőktől. Visszaverték a támadást, és a régi felvételi állás 139. mgp-ján álltak meg.			1

	A	B	C	D	E
1	dátum	Tomka Emil naplója	FMTÉ IV. 1970.	Veress D Csaba	polgári áldozatok száma
17	december 19.	Baracskán a szovjetek sikeresen támadták a német-magyar állásokat. Az ottani német ellentámadásra szovjetek tűzérseget csoportosítottak át oda. Baracskán utcai harcok. Baracska ismét "saját" kézen. Délután ismét erősödő szovjet zavarótűz. Német harcerő kivonás a szakaszon, az állomány harcértéke jelentősen csökken. A hajdu-tanyától a Szarvas tanyáig erős szovjet felvonulásra utaló jelek.		A Margit vonal bal szárnyáról elvezényelték a német LVII páncélos és LXXII gyalogoshadtest törzseit. A védelmi rendszer vezetése a német III. páncélos hadtest törzséé lett (Bakonycsernye központtal) Székesfehérvár körzetében jelentős, ám gyalogos kíséret nélküli páncélos erő maradt (összesen 261 páncélos). A Balatonakarattya-Dinnyés oldalon szovjet oldalon 45 könnyű, 13 nehéz ágyús, 22 sorozatvető üteg állt szemben a német 25 könnyű, 25 nehéz ágyús ütegével. AKápolnásnyék-Érd-szakaszon a szovjetek 49 könnyű, 17 nehéz ágyús, valamint 3 sorozatvető ütege állt a német 16 könnyű, 10 nehéz ágyús és 2 sorozatvető ütegével szemben. A felderítés információi alapján szovjet támadást várva a német hadvezetés a német csapatokat visszavonta Szfvár térségébe. Ütközőnek magyar csapatokat hagyott.	1

	A	B	C	D	E
1	dátum	Tomka Emil naplója	FMTÉ IV. 1970.	Veress D Csaba	polgári áldozatok száma
18	december 20.	Fokozatosan erősödő szovjet tüzérségi tűz, ami áttérjed Kápolnásnyékre. 10.00-ig. A zárótűzben szovjet előrenyomulás Knyék balszárnyon. A balszárny összeroppan. A jobbszárny délre megsemmisül. Utcai harcok Kápolnásnyéken. A német rohamlőveges ellentámadás a knyéki postánál elakad. Az osztály maradéka a Knyék Pázmánd út törése (kb. a mai knyéki sztrádabekötő) ponton lévő német légvédelmi gépágyúk mentén reteszállást vett fel. Ez alatt Sárközy alezredes és egy másik alakulat összesen 66 honvéde Velence keleti kijáratát tartja. Az ezredparancsnokság ekkor már (kb.12.00) Nadapon volt, majd eltűnt. Martonvásárig az arcvonal összeomlott.	A 3. Ukrán Front csapatai jelentős fölényben vannak a velük szemben álló német-magyar erőkkel szemben. Élőerőben 3,3-szeres, lövegekben 4,8-szoros, harckocsiban, rohamlővegben 3,5-szeres, légierőben kb a németekével összemérhető módon. A német Dél Hadseregcsoporthoz tartozó csapatok naplója: "... az ellenség mintegy 10 lövészadosztállyal erős tüzérségi és csatarepülő támogatással elindította a várt támadást és mély betöréseket ért el. Saját tartalékok és páncélos csoportok ellentámadása folyamatban." ... Pákozdnál betörték a védelmi vonalba. A németek kifelé szélén próbálkoznak új védelmi vonallal. A szovjet csapatok Kápolnásnyéken és Pettenden át Pázmándhoz közelednek. Baracsán át a Váli víz mentén 2 km-re megközelítik Kajászószentpétert.	megkezdtek a támadást a velencei tó mindkét oldalán. A jobb szárnyon (Martonvásár-Kápolnásnyék) támadó 46. hadsereg feladata Budapest bekerítésének belső arcvonala biztosítása volt. A Dinnyés-Tác közötti szakaszon támadó 4. gárdahadsereg feladata a bekerítés külső arcvonalának biztosítása volt. E közben a II. Ukrán front is támadott, és áttörte a a német arcvonalat az Ipolynál. A Baracska-Kápolnásnyék közötti 8 km-s szakaszon a szovjet 37. és 10. gárda -lövészhadtestek tüzérsége elkezdte a tüzérségi előkészítést. Az arcvonal kilométerenként összpontosított 99 db löveg és aknavető az első 15 percben a német-magyar oldal fé védőöve peremvonalára, és a tüzérségre adott le támadást. Ezután a meginduló rohamot 2 km mélységig támogatta. A csapásmérő egység (37. gárda-lövészhadtest 320.hadosztálya a német 271. gránátoshadosztály és a Kesseő harccsoport csatlakozásánál megrohmozta a Baracska déli részén húzódó fővédőv első állását. Este 18 órára a szovjet alakulat elfoglalta Baracsát és a falun áthúzódnó műútig nyomult előre. A hadsereg nyugati (bal) szárnyán a 10. gárda-lövészhadtest 49.hadosztálya Kápolnásnyéken áttörte a német-magyar fővédőv első állását. A magyar "Kesseő" harccsoport 2. huszárezredét kiverte a községből. A hátráló magyar csapatok itt	2

	A	B	C	D	E
1	dátum	Tomka Emil naplója	FMTÉ IV. 1970.	Veress D Csaba	polgári áldozatok száma
19	december 21.	A szovjetek komoly harc nélkül túljutottak Pázmándon.Nadapon utcai harcok. Az osztály maradéka Vereben küzdött.	A szovjet támadás nyugat felől is eléri a Velencei tavat. Sikertelen német páncélos ellentámadás. Kelet felől a szovjet csapatok elfoglalják Velencét, Nadapot, Pázmándot és Észak felé törnek előre. A 6. német páncélos hadsereg ellenőlése Velencéig jut, a 8. páncélos hadsereg Barackáig. Gyalogság hiányában az ellentámadások kifulladásra kerültek.	Pettend körzetében ütközetbe vetették a szovjet 2. gárda gépesített hadtest főerőit, aminek támogatásával a gyalogság Velence-Nadap-Pázmánd DNY szakaszon betört a huszárhadosztály és a "Kesseő" csoport második állásába. A délelőtti folyamán a német I. repülőhadtest kötelékei 5 hullámban bombázták a Kápolnásnyéktől ÉNY-ra támadó szovjet erőket. A német 6. páncélos hadosztály 11/I. "Panther" harckocsiosztályából (52 harckocsi) és a 114/I. páncélgránátos zászlóaljából és a 76/I. páncélos önjáró tüzérsztályból szervezett "Pietsch-Römbke" csoport sorozatos ellenőléseket hajtott végre és visszafoglalta Nadapot, sőt, megközelítette Kápolnásnyék nyugati szélét. A Velence temetőjénél beásott német légvédelmi ágyúk és harckocsik több szovjet rohamot vertek vissza. (A 22-i harcokban pl. 12 db szovjet T 34-est lőttek ki). Velence-Pázmánd között a német magyar alakulatok tartották állásaikat, ugyanakkor pázmándtól É-Keletre a 37. szovjet harckocsidandár áttörte a német fővédővonal második vonalát és megközelítette Vereb-Lovasberény vonalát. Heves küzdelmek folytak baracka térségében is. Estére több ponton áttörték a Margit állás fő védővonalát.	1
20	december 22.		A 3. Ukrán Front áttörte a fő harc vonalat. Székesfehérvártól Martonvásárig a szovjet kezdeményez. Székesfehérvárért 22-e délután kezdődik a harc. Német belső hadműveleti viták miatt szovjet előretörés, elvágják a Bp-Bécs vasútvonalat. Budapestet gazdaságilag - hadászati lág körülzárják. (26.o)	Páncélos és légi harcok Lovasverény, Vereb térségében, előrenyomulás Vértesacsa felé. Az esti órákra a magyar 1.husár és a német 6. páncélos hadosztályok visszavonultak a Margit-Állás-Gánt-Csákvár-Fornapuszta-Vértesacsa-Tabajd-Etyek vonal közötti harmadik védővonal első állásaiba.Este harcok Vértesacsán.	2
21	december 23.		Székesfehérvár éjjel előtt elesik.	A szovjet 49. gárda-lövész hadosztály és a 32.gépesített dandár heves harcai a német 8.páncélos hadosztály két zászlóaljjával és 30 páncélosával a Vértesacsa-Tabajd-vonalon.	3
22	december 24.			A szovjet erők áttörtek a Budapesti védővonalat. Elkezdődik Budapest teljes körbezárahása.	1